

Egy nevetséges alku körvonalai

(Angela Merkel és az EU próbálkozásai a menekültáradat megállítására)

Azt hiszem, Angela Merkel és az EU rossz helyen kopogtat. Két olyan országot akarnak rávenni arra, hogy korlátozzák a menekültek áradatát, melyek azt aduként használják fel ellenük. A görögök immár a világgazdasági válság kezdete óta a németek által vezérelt stabilizálási programok terhe alatt görnyednek és minden okuk megvan arra, hogy visszavágnak. Nem egyeznek bele a köztük és a törökök közt húzódó schengeni határ közös védelmébe, és a menekülteket a szükséges adminisztráció nélkül átengedik. Pro forma ki kellene őket zárni a schengeni egyezményből. Ez azonban ugyanolyan disszonáns lenne, mint megfosztani őket az eurótól; Görögország az európai demokrácia és a kultúra bölcsője.

Törökország évtizedek óta szeretne tagja lenni az Európai Uniónak (korábban a Közös Piacnak). A csatlakozási tárgyalások azonban korábban megszakadtak, mert Törökország nyilvánvalóan nem felel meg a politikai követelményeknek. Az iszlám vallási befolyása megerősödött és ez veszélyezteti a szekuláris állam követelményét; a 16-20 milliósra becsült kurd népesség autonómiájának hiánya pedig destabilizálja a belpolitikai helyzetet. Az utóbbi években a rendszer autokrata vonásai is erősödtek. Az európai – főként német – elzárkózás döntő oka azonban vallási jellegű volt; egy 80 milliós muzulmán ország felvétele az EU-ba megváltoztatná annak kulturális arculatát. (A mellette szóló érvek úgy hangzottak, hogy az európai és NATO-tag Törökország felvétele a világasodás felé tolná el az országot, és így Európa és az iszlám közé egy ugyan iszlám vallású, de szekularizált és stabil középhatalom ékelődne, védve a kontinentet az instabil Közel- és Közép-Kelet hatásaitól – többek között éppen ettől, ami most történik; . – És persze az európai nagyvállalatoknak a 80 milliós piacra fáj a foga.)

A menekült-ügy viszont erős alkupozícióba helyezte Törökországot, és Erdogan erről leplezetlenül brutálisan beszélt: meg fogják kérni az árát. Nem úgy, mint a görögök, akik szerintem „ráutaló magatartással” várják az ajánlatokat és engedményeket. (Ők nem beszélnek nyíltan a menekült visszatartásának áráról, de ne feledjük, mit mondtak a rómaiak: Ne higgy a görögnek, még akkor sem, ha ajándékot hoz.)

Angela Merkel isztambuli látogatását akár Canossa-járásként is felfoghatjuk; ő és kormánya meggondolatlan, 800 ezer – 1 millió menekült befogadására tett ígéretei miatt kényszerült erre. A vízumkényszer eltörlése, a 3 milliárd eurós segély és a csatlakozási tárgyalások

felgyorsításának ígérete így *egy nevetséges alku körvonalait vetíti előre. A németek és az EU – annak fejében, hogy a törökök korlátozzák további néhány millió menekült beáramlását – beengedik az EU-ba a 80 milliós muzulmán Törökországot.*¹

Németország gazdasági óriás, de politikai vezetői törpéknek bizonyulnak. (Hiányzik belőlük az, amit Antall József olyan fontos politikusi tulajdonságnak tartott, az „ítélőképesség”).² Gondoljuk csak végig a közelmúlt baklövéseit. Csupán a menekültügy kapcsán súlyos hibák sorozatát követték el. Természetesen csodálattal adózunk a német népnek ezért a hihetetlen emberbaráti gesztusért (legalább is azon részének, mely hajlandó erre), de a „meghívás” módja és a kivitelezés arra kényszeríti a migránsok szerencsétlen tömegeit, hogy hat országon keresztül gázoljanak át vállalva a viszontagságokat és súlyos gondokat okozva az érintett országoknak. (A felkészületlenség, a szírek feltétel nélküli befogadásának ígérete, a családegyesítés kitolása három évre – képzeljük el e több százezer fiatal férfi helyzetét család és feleség nélkül -, nem is beszélve arról, hogy ugyan hogy fogják e tömegek mintegy felét visszatoloncolni, mind amatőrizmusra utal.) A VW-botrány is megrendíti sokak hitét Németországban, hiszen a „Mitbestimmung”, a közös döntések mechanizmusa szinte kizárttá teszi, hogy csak egy nagyvállalat ügyeskedéséről beszélhessünk. (És mindezt megteteezi a német kancellár kijelentése, hogy a többi autógyártónál nem engedélyeznek ilyen vizsgálatot.): A görög euróválság évek óta tartó kezelésének módja is kiábrándító.

Mindenki egyetért azzal, hogy a menekültválság megoldása Szíria és Irak stabilizálása lenne, bár a tömegek már távolabbról is megindultak, és ezért további, tartós nyomásra lehet számítani.

A védelmi vonalat Görögország és Törökország kihagyásával kellene kiépíteni. A térképre tekintve és némi politikai előrelátással ez a következőképpen körvonalazható. Bulgária már egyébként is építgeti a maga kerítését; schengeni tagsága fejében erre bátorítani kellene. Macedóniának és Albániának társult tagságot kellene ígérni, és így a görög határ helyett kialakítható egy olyan védelmi vonal, amely az EU közös

¹¹ Georg Paul Hefty a FAZ szerkesztője, és jegyzeteket ír a Heti Válaszba is. E kérdés kapcsán pl. ezt: „... létezik-e olyan, hogy a határőr kívülről, és nem belülről védi meg a határt, úgyszólván mint külsős vállalkozó, és nem is léphet be a megvédett közösségbe tagként?” (Heti Válasz, 2015. október 15.)

² Hosszasan lehetne sorolni, ami miatt így cselekszenek: Nyugat-Európa torzult értékrendjét, a szélsőliberális sajtónak való megfelelés mindenek-felettségét és a náci múlt nyomasztó terhétől való megszabadulást.

erővel is védhető, s az érintett országok emiatt nem zsarolják az EU-t, ellenkezőleg, hálások lesznek néki.

A különbség annyi, hogy *a Frontex most nem Görögország Égei-tengeri, hanem a balkán-szárazföldi határait védené, a túlsó oldalról.*

Bp, 2015. október 23.

Kiss Károly
közgazdász és társadalomkutató

(Megjelent a Magyar Nemzet 2015. október 29-i számában)